

Herstellen & Doorpakken

Gerben-Jan Gerbrandy, D66 Europees Parlement
Jan Paternotte, D66 Tweede Kamer

D66

Index

Inleiding	3
1. Repareer de onderwijsschade	4
2. Loop voorop met Europese defensie	5
3. Herstel het economisch toekomstperspectief	6
4. Op weg naar de goedkoopste energie	7
5. Minder gif, meer gezondheid	8
6. Boeven zijn geen partners	9

Inleiding

Met de val van het kabinet van VVD en PVV is Nederland deels verlost van een last. Deels, want de overgebleven, demissionaire romp is richtingloos en loopt niet over van ambitie. Desalniettemin biedt het vertrek van Geert Wilders uit het kabinet van VVD en PVV de kans, om weer vooruit te kijken en een begin te maken met een periode van herstel na anderhalf jaar stilstand.

Er is wezenlijke schade aangericht. Schade aan onze reputatie en invloed in Europa. Schade ook aan onze toekomstige verdienkracht, met bezuigingen op onderwijs en wetenschap. Met een rem op de energietransitie, die andere landen juist aangrijpen om straks de goedkoopste energie te hebben.

Nederland deed bovendien flinke stappen terug wat gezonde overheidsfinanciën en een gezonde leefomgeving betreft. Onze begroting krijgt geen lof meer, maar kritiek van de Europese Commissie. Onze waterkwaliteit is een van de slechtste in Europa en de natuur verloedert, tegen onze afspraken met de rest van de EU in.

We maken Europese afspraken niet voor niets. Een sterk Nederland kan alleen bestaan in een sterk Europa. En een sterk Europa dat in het belang van Nederland handelt krijgen we alleen als we echt iets bijdragen. Nu het kabinet van VVD, PVV en steunpartijen is gevallen, moeten de democratische krachten in Nederland de kans grijpen om te laten zien wat de Nederlandse houding altijd is geweest: pro-Europees, integer en betrouwbaar. Daarom presenteert D66 zes punten om de positie van Nederland in Europa te herstellen.

Repareer de Onderwijsschade

Een van de concrete 'wapenfeiten' van het gevallen kabinet is de grote onderwijsbezuiniging. De coalitiepartijen bezuinigden samen het waardevolste punt van Nederland en Europa weg: kennis.

Om veilig, welvarend en gezond te zijn in de toekomst, moeten onderwijs, wetenschap en innovatie weer een speerpunt van Nederlands beleid worden. In Nederland zelf, maar ook in Europa.

- **Draai de bezuiniging terug**
- **Herstel de investeringen van Robbert Dijkgraaf in onderwijs en onderzoek**
- **Verdubbel het Europese onderzoeksbudget.**
- **Vergroot de mobiliteit van vakmensen en hun vaardigheden, bijvoorbeeld door MBO-diploma's in heel Europa de erkennen.**

2.

Loop voorop met Europese defensie

Premier Schoof deed er goed aan, om samen met Europese leiders een stap te zetten naar een Europa dat zichzelf kan verdedigen. Helaas werd hij een week later door Geert Wilders teruggefloten. De Nederlandse politiek moet onze reputatie als betrouwbare partner herstellen. De Tweede Kamer moet zich nu uitspreken vóór intensieve defensiesamenwerking. De geopolitieke dreiging stopt niet bij de grens van Polen. Noch is de dreiging enkel fysiek. Van materiële tot digitale verdediging; enkel Europese integratie kan zorgen voor écht meer veiligheid voor onze defensie-euro's.

- **Een jaar na de NAVO-top organiseren we, wederom in Den Haag, de eerste Europese defensietop.**
- **Nederland pleit voor de oprichting van één Europese cyberstrijdmacht, een Europese ruimtemacht en voor het openstellen van nationale krijgsmachten voor EU-burgers.**
- **Nederland doet mee aan alle relevante gezamenlijke Europese defensieprogramma's en pakt een leidende rol.**

Er is veel geld verspild aan de hobbyprojecten van de vier coalitiepartijen. De overheid is uitgedijd, zonder meer te leveren voor de mensen. Het economisch toekomstperspectief was geen prioriteit.

Na jaren van degelijk begrotingsbeleid luidde het gevallen kabinet een periode van zwabberen in. Het koos voor een begrotingstekort op de lange termijn, terwijl het bezuinigde op de economie van de toekomst. De leiders van de coalitie smeten met cadeautjes aan de eigen achterban en graaide uit het groeifonds en het klimaatfonds, om fossiele subsidies uit te delen. Geld van toekomstige generaties ging naar de balansen van fossiele miljardenbedrijven.

Nu is het moment om het schip te keren, zodat toekomstige generaties kunnen rekenen op welvaartsgroei. Nederland zet zich in voor:

- De groene economie van morgen.
- Voltooing van de Europese interne markt
- Europese investeringen in hogesnelheidslijnen, zoals de Lelylijn
- Onderzoek en onderwijs.
- Ratificatie van vrijhandelsverdragen, zoals met Zuid-Amerika en mogelijk India.

Herstel het economisch toekomstperspectief

Op weg naar de goedkoopste energie

Bedrijven snakken naar goedkope stroom. De snelste weg daar naartoe is het bijzetten van wind en zon. Het fossiëldrammen en oeverloos vergaderen over nog een extra kerncentrale van de vier coalitiepartijen zat die ambitie in de weg. Dit doet schade aan ons vestigingsklimaat. Nederland moet groot denken om de verloren tijd in te halen.

- **Elektriciteit moet worden opgewekt, waar dat goedkoop kan en geleverd door heel Europa op een écht Europees net. Wind op de Noordzee werkt samen met Zweedse waterkracht en de Spaanse zon.**
- **We investeren in een toekomstbestendig stroomnet, dat landen verbindt, schommelingen opvangt en energie daar brengt waar die nodig is. Bedrijven weer een aansluiting kunnen krijgen op goedkope energie uit een onafhankelijk Europa.**
- **Nederland moet als vliegwiel Europa in beweging brengen. De Noordzee heeft de potentie om de grootste batterij ter wereld te worden. Het voorstel van twaalf netbeheerders om een Noordzeegrid te bouwen verdient brede politieke steun.**

5.

Minder gif, meer gezondheid

In de eieren van iedere hobbykip zit te veel PFAS voor menselijke consumptie, de sloten liggen vol gif, de mestsilos puilen uit en Nederland is nog steeds verlamd onder een stikstofdeken.

Het kabinet besloot om niets te doen om de gezondheid van Nederlanders te beschermen. Europese afspraken die bestaan om mensen schoon water, schone lucht en een veerkrachtige natuur te geven werden verder geschonden. Coalitiepartijen gingen bij de Europese Commissie met de vuist op tafel om een uitzondering vragen. Naast natuurschade kregen we langs die weg ook reputatieschade te verduren.

Potentiële investeerders en ondernemers zien Nederland als land dat de problemen niet kan oplossen. Zelfs niet als de natuur afsterft of mensen ziek worden van landbouwgif en industriële dumping. Dat moet anders. We moeten in Nederland en Europa de gezondheid en veiligheid van mensen weer op één zetten door ons in te zetten voor een gezonde natuur.

6.

Boeven zijn geen partners

Geert Wilders had een bromance met de autoritaire leider van Hongarije Victor Orbán. Hij was goede vrienden met de voor fraude veroordeelde Marine Le Pen en de voor corruptie vervolgte Benjamin Netanyahu. Hij bewondert Trump.

Deze onsmakelijke vriendschappen drong hij ook de Nederlandse regering op. Zo weigerde premier Schoof zich uit te spreken tegen de aanvallen op de Hongaarse persvrijheid. Nederland was geen partner meer van de grote EU-landen, maar werd een bijwagen van het gemarginaliseerde Hongarije.

Verlost van Wilders kunnen we weer een trotse rol in Europa en de wereld spelen. We moeten weer hard zijn voor figuren als Orbán en Fico. Dat is nodig, want corrupte en antidemocratische regimes ondermijnen de EU die zo belangrijk voor Nederland is.

D66

Europa